

ANY III

NÚM 93

BARCELONA 6 JUNY 1890

SETMANARI CATALÀ

10 CENTIMS lo número

Mlle. Franquette Darina

CORPUS

Una aventura.

DITXOSA diada!...

Sembla que tot se remou á la sola paraula del Córpus. Las donas, jno 'n fan pòch de gasto á casa la modista... ey, las donas que pagan! Los xitxaretlos, encarregan als respectius sastres aquell vestits llampants, mostrats de *tutti colori* á fi y á efecte de *llamar*, durant lo curs de la professó, l' atenció de las senyoretas *cursis* que acompanyadas dels graves papays, s'

exhibeixen sentadas á la renglera de taulons, colocats á modo de graderia de Circo Equestre devant la botiga de qualsevol industrial conegut, es dir, conegut á vegadas del oncle del germá del cosí del amich del conegut, per qual parentiu han lograt veurer la professó ab tota comoditat.

Jo, francament, confessó que lo que sobressurt més en aquesta diada, no es lo vestit de la geganta, ni las trampas municipals, ni la carrossa del marqués, ni 'ls llorons dels guras-caballers, sinó la heterogénoitat de bellesas femeninas, aquell bè de Deu d' angelets enflocats que coquetament se tapan la carona de pá de ral per no rebre lo ruxim de embaumada ginesta, llençada per una colla de tranquils que 's diverteixen ab los xiscles de las *niñas*.

—¡Ay, diu una á la del costat, .. aquesta malehida ginesta se 'm ha ficat pitrera avall...

—A mí també, ¡quinas pessigollas me fá!...

No hi ha res més poétich que quan á una dona li fa pessigollas... qualsevol cosa.

Y aixó succeheix en las professóns del Córpus, per aquesta costum de tirar la ditxosa ginesta.

Avuy, fa cosa de dos ó tres anys, que vaig passar una diada *deliciosa*. Jo tenia una xicota, y de passo, (mal m' está 'l dirho) m' estimava com una Joana la Loca, y jo, no com un Felip l' Hermòs, sino com un Romeo, com un Abelardo, més ben dit com un Faust á la seva Margarida (y no ho prenguin á mal).

Sosteniam relacions d' amagat dels seus papás, y per lo tant nos veyam y enrahonavam com podiam y no com voliam, perque la vritat, hauriam volgut molt, potser massa.

Bueno, va arrivá 'l Córpus... y com nosaltres dos n' haviam convingut de *antemano*, una de grossa, 'l cas es que la xicota, quan los seus papás li van dir que 's vestís per anar á veure la professó, desde la cansaladeria hont provehian de tocino, que 'ls havian convidat, (no 'l tocino, lo senyor Sigró, l' amo de las butifarras), ella va arronsar y alegant no trovarse gayre bè, lográ quedarse á casa, en companyia d' un germanet petit, encarregat de vigilarla.

¡Santa ignocencia! Aquets guardians ray que s' enganyan facilment ab cinch céntims de carmetlos!.... ¿comprenen lo complot tramat per la meva Julieta y un servidor de vostés?

Donchs si l' entenen, passaré per alt tots los preámbuls, usats tant sols per noveleros á fi de allargar capítuls, concretantme á dilshi que, nosaltres, tanca-dets al pis, bojós d' amor, joves y ardents, també vam veurer la professó... per una finestreta que donava al carrer.

¡Quina tarde! Altra feyna hi havia que estar malalta la meva xicota.

Nos semblava haver entrat d' una volada á las etéreas salas del Olimpo (no 'l del carrer de Mercaders,) á visitá als deus que la poesia 'ns pinta, com la Historia Sagrada y la Biblia 'ns esplica lo dels tres reys del Orient. Com dich, estavam tan transportats á la fantasia que ni menos creyam trovarnos dalt d' un quint pis del carrer Ample, ab honors de colomá, pero ¡fillets! en aquest mon la felicitat dura tant com la llum d' una cerilla, aixís es que, en lo moment que estavam més *ocupats* tractant del nostre amor y de la nostra ditxa futura, jo no sé com va ocórrer lo cas es que, s' obra la porta del pis d' una revolada y ab cara de polisson enfadat entra 'l papay, qui enarbolant una vara de freixa que á *la cuenta* portava *ad hoc*, va comensar á tocar redoble sobre la meva esquena ab un atracón de garrotadas.

Ja poden pensarse quina fou ma sorpresa. De moment vaig quedar com *lelo*, pero no era cas de adormirshi, perque ja 'ls hi asseguro que aquell patatrim, patatram varítich, era capás de desensopir al més mosca morta.

¡Recristo quin Córpus! ja me 'n recordaré tota la vida, perque d' aquella feta, se 'm vá fixá al mitj de la carcanada un doló que 'm serveix de barómetro; de modo que quan ha de plourer ja m' ho avisa per medi de punxadetas que 'm recordan lo gust de la vara de freixa.

Desd' allavors, no 'm dedico més quan arriba aquesta diada *senyaladissima*, que á seguir tranquilament lo curs, tirant *requiebros* plens de sucre-candi á totas las nenas que 'm miran, perque no 's pensin que vagi casarme ab la Julieta, no; aquell bruto de papay la va entregá *per forsa* al primer *manso* que va deixar *pecarse*.

DOCTOR GERONI.

UN CALAYERA

SONET

De son llit anxovat no sol llevarse
fins que pensa altre cop en divertirse
y á peu dret casi bè no pot tenirse,
y assentat ab prou feynas aguantarse.

Després d' haver menjat y d' arreglarse
torna als llochs que acostuma pervertirse,
y 'l trovém ab tot joch entretenirse,
y 'l veyém ab certs joves embriagarse.

De tronera, importancia vol donarse
y en tibéris lo neci va á lluhirse,
y entre 'l vici, l' imbécil va á estragarse.

Aixó no es divertirse, aixó es matarse;
més ja se que no pot pensá en morirse
un cadavre que prompte va á corcarse.

A. ROSSELL.

¿PER CÒRPU S PAPERETS?

Alguna volta he pensat
si al ser en eixa diada,
certa costum observada
porta algun significat;
suposo haurán calculat
ab indicis com aquets,
los motius molt sencillats
á que ara jo 'm refereixo...
si, senyors, ho repeteixo:
¿perqué tiran paperets?

¿Per quin motiu en la festa
que de Còrpus s' anomena
paperets de tota mena
fan vergonya á la jinesta?
trovo que 's cosa molesta
per l' abús que d' ella 's fá:
¿no s' han trovat al passar
per dessota d' un balcó
embolcallats d' un milió?...
¡vaja á mi aixó 'm fá cremar!

Qui va inventar la costum
molt d' ignocent pecaría
tal volta... ¡qui sab! tenia
lo cervell tot plé de fum;
puig no l' hi doná prou llum
per coneixa que, ¡pobrets!
hi han molts sabis ó ximplets

que tot l' any y ab tots los cassos,
sols fan papers, paperassos,
paperots y paperets.

No es que vulgui exagerar
ni tampòch dir cap mentida,
es rahó que desseguida
qualsevol la pot probar;
quantas voltas per etzar
haurán trovat pel carrer
algun amich que potser
fent i' orgullós ni 'ls saluda...
donchs jo d' aquesta acció muda
ne dich se un dolent paper.

Farán cas d' algun subjecte
que 's presenta molt decent
amable, finet, atent,
tothom lo mira ab respecte;
no tè en la vida altre objecte
que darse ayres d' importancia;
més procurin ab constancia
consultarlo en certs fracassos...
aixó si; molts paperassos
y total, molta ignorancia.

Trovarán (no ho dich de broma
'm préció de ser formal)
algun tipo principal
d' aquestos de tanta goma;

amor... riquesa... rés doma
sos capritxos estranyots:
que serveix per fe 'ls ninots,
veurán ab molt poca ciencia
perque fá de sa existencia
un farsell de paperots.

Permétintme un altre ullada
que lo millor m' ho he deixat;
ab un ángel m' he fixsat
una hermosura acabada;
una nena, ressalada
¡que 's bufona! te uns ullets,
fins á ferli petonets
sense pó m' atreviria;
no se si 'ls acceptaría...
¡com que fá molts paperets.!

¿Que 'ls sembla la colecció?
guardin d' ella fiel memória;
es molt bonica l' història
de la actual generació.
No cal fer la professó
ni esperar ab gran afany
ser á Còrpus ab parany
de retallar paperets,
perque tipos com aquets,
ab franquesa... 'n fan tot l' any.

DOLORS RIERA.

Jo t' ho prech

Vola papallona, vola
vola sense may parar
que com més ton vol estenguis,
mes, molt mes m' agradarás.

Vola mentres alé t' quedi
jo t' ho prégo vés volant
y no paris fins que arribis
á l' estada 'hont hi ha 'ls sants.

Al ser allí papallona
tusta lo daurat portal
y al obrirte 'l bon Sn. Pere,
digali: que un bréu instant
vols parlar ab ma estimada
que hi vá anar fá prop dos anys;
al ser á dins papallona
facil trovarla t' será
puig qu' hermosa com es ella
dupto pugui haverni cap.

La que veigis mes hermosa...
la que veigis que coral
te per llábis, y dentetas
del marfil mes pur y blanch.

La que veigis que sos brassos
son los mes ben tornejats...
La que sentis que suspira...
La que veigis adorar...
per los angels que l' enrotllin
La que, sempre sentirás
que á tota hora, nit y día

los seus llábis virginals
repeteixin ashorosos
lo prosaich nom d' Eduart;
es aquella que m' estima,
ab aquella has de parlar.

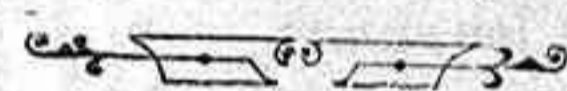
Just hi parlis papallona,
digasli: que estich malalt...
que 'm mata la gelosia
de tany lluny d' ella trovarm'
Digasli: que foll me torno,
Digasli: si encare m' aym,
Digasli si es que ab mi pensa,
Digasli que 'm parlarás
y m' dirás l' ho qu' ella t digui
just arribis aquí baix.

Digasli que fa vint mesos
que aquest mon va abandoná
y que 'n fa vint mes de justos
que ab lo cor apesarat
penso que... si acas liprova
viure al cel é hi vol estar
que no s' mógui si l' hi agrada
que si' hi quedi si l' hi plau
que á pesar de que l' estimo
tan felis visch aquí baix
que desitjo que no m' veiji
fins que 'l mon haurá sinat.

JAUME ROIG Y CORDOMI.

PREGÀRIA

(Á SANT JOSEPH)

Sant Joseph feume un favor
que de vos serè un constant,
pur, fidel admirador,
y un apassionat aymant.

Fa déu días que no sopo
ni menjo res de calent;
y á fé que no faig 'l dropo,
busco feyna incontinent.

Feu que quan arribi á casa
trovi un plat plé de monjetas,
guisadas per la Tomasa
que las fá tan fregidetas;
un porró ben plé de ví,
quatre pans de tres crostons,
costellas, postres, y si
voleu hasta dos capons;
tot arreglat y amanit
per la Tomasa que 'n sab...
¡Ay, quin olor de rostít!
casí ja 'ls tinch dins del pap.

En fi trayeume de apuros;
si os espanta fer aixó,
envieume en colecció
quaranta sachs de mil duros
que ja m' ho arreglaré jo.

E. SUNYÉ Y S. LÓPEZ.

LA TOMASA
BEL CANTO

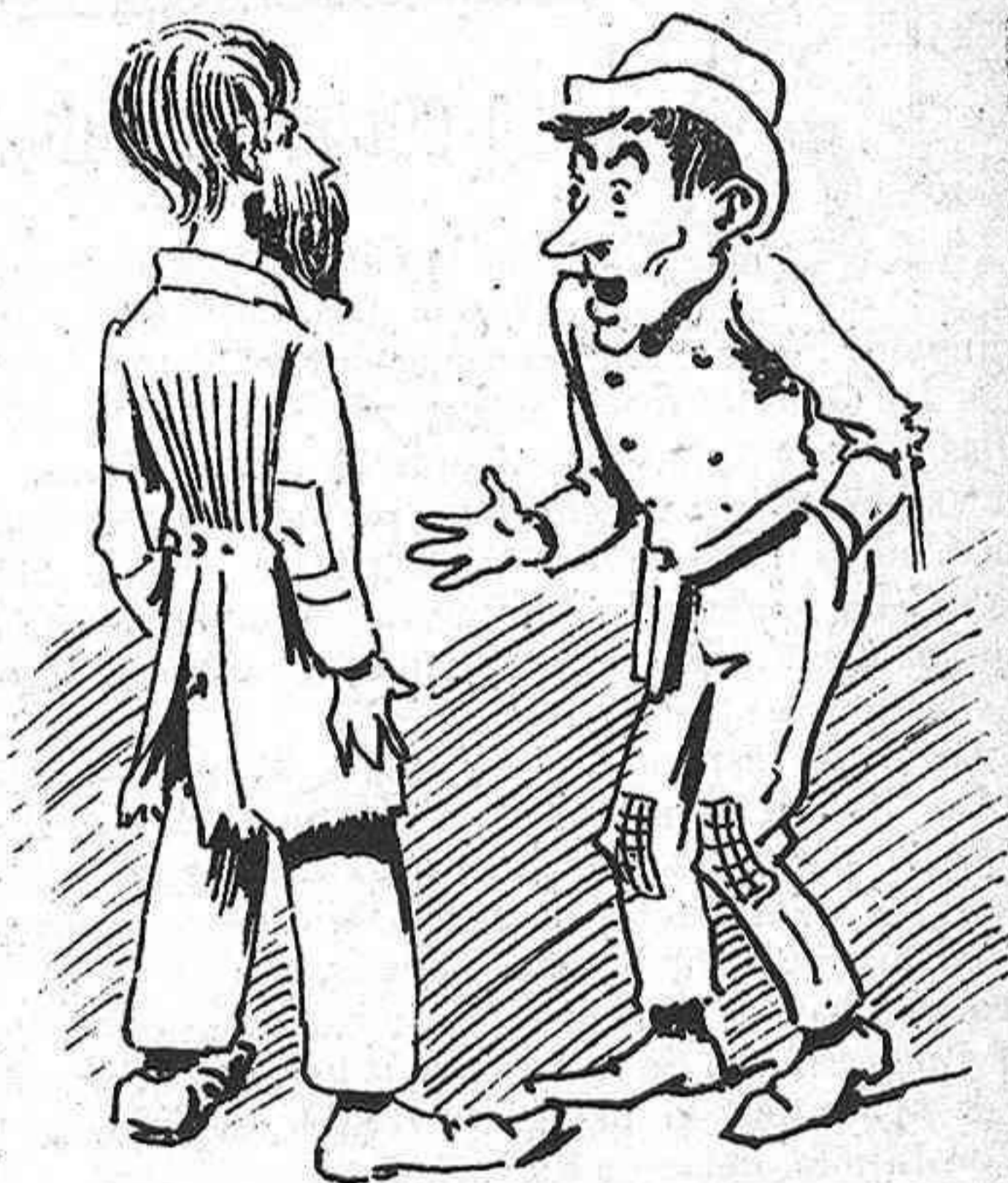
¿No diuen que hi han doctoras
y poetissas? donchs perxó;
jo sóch del ram de pintoras

¡y vaya si pinto jo.....
á en Pauhet á totas horas
la cigonya ab perfecció!

CRIM DEL CARRER DE LA JUSTA

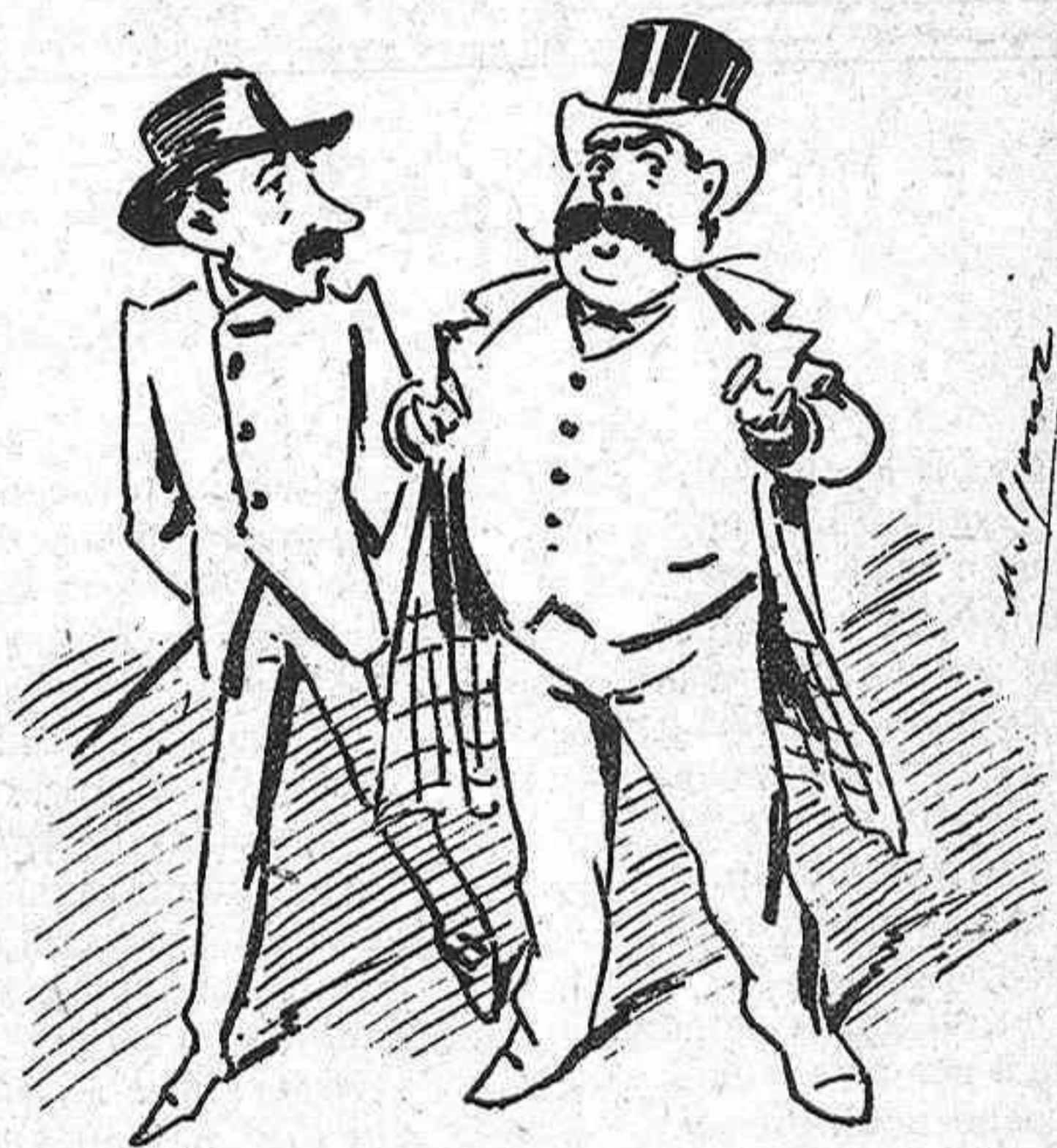
—Ahont va tant tart?
—A dormí á la Rambla; á casa no s' hi está segur.

—Noy... jo aixó no ho aguanto.
—Ni jo. Faré l' amor á alguna raśpa y...
—Ja t' entench..... no parlis més.

—Ja ho veu las criadas...
—Ja ho he arreglat... ara he fet testament á favor de la meva, pero si moro ho pert tot.
—Bona pensada!

—D' hont vè, senyor Lluís?
—A veurer si trovo una pareja que vulgui dormi cada nit ab la criada.

LO COLÓS DE RODAS

En lo número passat en que vàrem fer una ressenya de

la esfinge d' Egypte, vam oferir á nostres lectors ocuparnos del *Colós de Rodas* tingut per una de las maravellas del mon, y aném á cumplir la nostra oferta.

En Grecia també van tenir fama per possehir colossos y com á obras d' extraordinari mérit, se cita la Minerva del Partenón y lo Júpiter de Olimpia, las dos esculpidas per Fídias, y de las que no se 'n conserva altra cosa que las inscripcions.

La Minerva, estava dreta y tenia 37 peus d' alsada. Lo Júpiter estava sentat y media l' extraordinaria de 70 metros. Totas dugas estatuas eran criselefantinas, es á dir, fetas de marfil, sent los adornos y demés accessoris, d' or y altres metalls.

Pero com havém ja manifestat, lo colós mes extraordinari y mes célebre de la antigüetat grega, era la estatua d' Apolo que hi havia en Rodas esculpida per Carés de Llindo, deixeble de Lisipo.

Plinio diu que tenia 70 còlçers d' alsada; cinquanta sis anys abans de que ell lo vejés, l' havia fet caurer un terremoto. Díu que pochs homes podían abraçar un sol dels seus dits. S' havian empleat dotse anys en

la seva construcció y havia costat tres cents talents, producte de la venda de las máquinas de guerra que Domóstenes, cansat de lo molt que 's prolongava lo setí, havia deixat devant de Rodas.

Segons los cálculs que per la descripció de Plinio s' han fet, l' alsada del colós devia ser de 131 peus. Era de bronso, y sembla que son autor havia colocat enormes *sillars* ó blocs de pedra dintre dels peus per mellor assegurarlo.

Dit colós estava colocat á l' entrada del pont de la ciutat, aixarrancat y ab un peu á cada part del canal, de manera que 'ls barcos d' alt bordo passavan á tota vela per entre las camas de la estatua.

A pesar de lo inverossimil d' aquesta circumstancia, pot ben ser certa per quant los barcos de la antigüetat no eran de la grandària d' avuy y las sevas arboladuras ó mástils, molt menos elevats.

De tots modos, aquest detall es sols degut á la tradició, pus es circumstancia de que no 'n parlan ni Estrabon ni Plinio ni cap altre escriptor de la antigüetat per qual motiu no déu acceptarse en absolut aquesta hipòtesis, per mes, que las medallas y monedas de la Isla de Rodas, ostentan una figura que bè podria ser la representació del colós, la qual es una imatge del Sol, de qui 's deya que descendían los reys de Rodas, figurant un home dret ab las camas obertas, ab trajo talar y lo cap coronat de raigs.

Després que fou dit colós derruït per lo terremoto, va estar prop de nou cents anys caigut hasta que los alarbs varen destruirlo 672 després de J. C.

Segons los historiadors bizantins, Moavia, tercer califa del Islam, va fer trossejar l' estatua venéntla á un juheu, necessitant per' transportarla la friolera de 900 camells.

PEPET DEL HORT.

¡¡SOLETAT!!...

Home *sol* fa lo que vol,
així ho deya don Ramon
home *sol* en aquest mon
forma un *solo* si va *sol*.

Tot m' agrada ab *sol*-etat;
no vull companys, ¡mala gent!
qu' aixís *sol* completament
's *sol* viure ab llibertat.

Si al teatro algun cop vaig
lo que 'm *sol* agradar més
es un *solo*, lo demés
sempre 'm *sol* causar empaig.

Si vaig á pendre un café
lo *solch* pendre sempre *sol*
y després vaig á da un vol
sempre *sol* com un solté.

Si jugo per carambola
lo *solo* faig, ja se sab
no 'm puch treure may del cap
la paraula *sol* ó *sola*.

Si viatjo, tot seguit
busco per tot la posada
que pèl *Sol* siga nombrada.
Hasta *sol* 'm faig lo llit.

Al hivern com es costum,
sempre al *sol* á pendre vaig
y tot *sol*, com m' hi desfaig
contemplant del *Sol* la llum.

Y tot quant se puga dí,
ho vull *sol* ¡com ha de sè!,
l' únich que no alcansarè
es donarnos *sol* lo ví.

Molts *sol*-en anar dihent
que l' home no ha d' anar *sol*,
perqué aixís sembla un mus-*sol*
que *sol* fe riure á la gent.

¿Qui més lliure *sol* obrar
que 'l que *sol*, *sol* sempre anarne?
fa 'l que vol sens consultarne
á ningú 'l que *sol* pensar.

No m' avinch de cap manera
que hi *sol*-gui havè qui ho critiqui;
no tè may qui 'l mortifiqui
'l que *sol* va en sa carrera.

No hi ha res com anar *sol*;
y sino á Adan recordeu;
Si á Eva no haguès fet Dèu
hauria fet cap bunyol?

Bunyol feu, y que no es broma
ni farsa per mi inventada;
llegiu l' Historia Sagrada
qu' hi veureu lo de la poma.

En casarme no he pensat
per no viure en companyia,
la *sol*-etat m' extasia,
¡qu' hermosa es la *sol*-etat!

La dona díu qu' es con-*sol*
del seu home... en tot penar,
per xó *sol*, no 'm cal casar;
ja 'l con-*sol* 'm sè da *sol*.

IGNASI IGLESIAS.

RECORTS

—M' estimas? va preguntar 'm;—

—T' estimo, li contestí;
y en tant son cor exhalava
en lloch d' ays, dolsos sospirs.

Lo rellotje de la cambra
sols era l' unich testich
d' aquells moments esplayosos
que á mi 'm feyan tan felís.

Tic-tac
lo rellotje feya,
tic-tac, tac-tic.

Vingué un jorn, várem casarnos,
recort per mí 'l més bonich,
y allí en la mateixa cambra
encare 'm sembla, que ho mir'
hi vaig passar jó eixa lluna
de mel, que á tants dóna encís;
eixa lluna mel-melosa
que ofereix plors á desdir.

Tic-tac, etc.

Passá temps, m' aymada esposa
me doná lo primer fill,
més al tenirlo en mos brassos
no se perquè defallit

restá mon còs, y lo cor
al moment se m' encongí.

¡Fatalis auguris del home!
¿que sería d' aquell nin?

Tic-tac, etc.

Más profecias d' un temps
varen cumplirse á la fi;
lo nostre pobre fillet
débil, flach y malaltís
baix lo pes de mortal dalla
entregá son esperit.
Quan pujá al cel l' envoltavan
angeléts y serafíns.

Tic-tac, etc.

Ma esposa quedá com boja
fixada en que alló era un crim;
pero á ma muller, li deya:
—no 't vulgas més entristir,
Deu que 's el qui vá donántsel
sab bè perquè há obrát aixís.

—¡Perque Deu, me contestava
no se m' emportava á mí!—

Tic-tac, etc.

Y aixís fou, de la tristesa
al últim ne va morí.

Allavors fou quan jó foll
al cel váreig malehir,
sol y vern restí en la cambra
y com ser fals y ruhi
fins vaig duptar de que Deu
fos com sempre compassiá.

Tic-tac, etc.

Are ho veig, Deu no cambía,
Ell sols fa cumpli 'l destí
que té l' home aquí en la terra
del que 's més bó, á ne 'l més vil.

Creient aixó en Ell confío
y espéro lo jorn felís
que jó puga separarme
d' aqueix eternal tac-tic
que tants cassos me recorda
y que 'm causa plors á mils.

MUT-XERRAIRE.

¿Vols saber' ho?...

A mon intim amich « Amadeo Fernandez »

Ets un lladre; un poca pena;
Un burro; un desvergonyat;
Un miserable; un mosquit;
Un trapella; un fill de hiena;
Un nyicris; un carcamal;
Un selvatge; un mort de gana;
Un gandul; un tarambana;
Un cotxino; un informal;
Un hipócrita; un traidó;
Un marrá; un desanimat;
Un mal esprit; un malvát;
Un criatura...tot aixó
Es lo que cridant me deya
La ex-futura sogra ahi,
Perque vaig anarli á di
Que la noya á mi no 'm feya.

MARANGI.

A ELLA

Com xiqueta papallona
que d' un llum juga ab lo flam,
fins que cremantli las alas
abrusada en terra cau:
així 'l foch de ta mirada
va atrayent mon cor amant
y juga, suspira y vola
sabent que caurá abrusat.

LL. MILLÁ.

LO TREBALL

SONET.

Pera guanyar lo pá de cada día
treballa l' home ab goig y may se cansa;
treballant anhelós te la esperansa
de trobar, tras l' afany, dolsa alegría.

Ab ell los fills manté que Deu li envía
per sembrar en son cor tendre bonansa,
y al ser ja sos fills grans, joyós los llansa
al treball que ab virtut los homes cria.

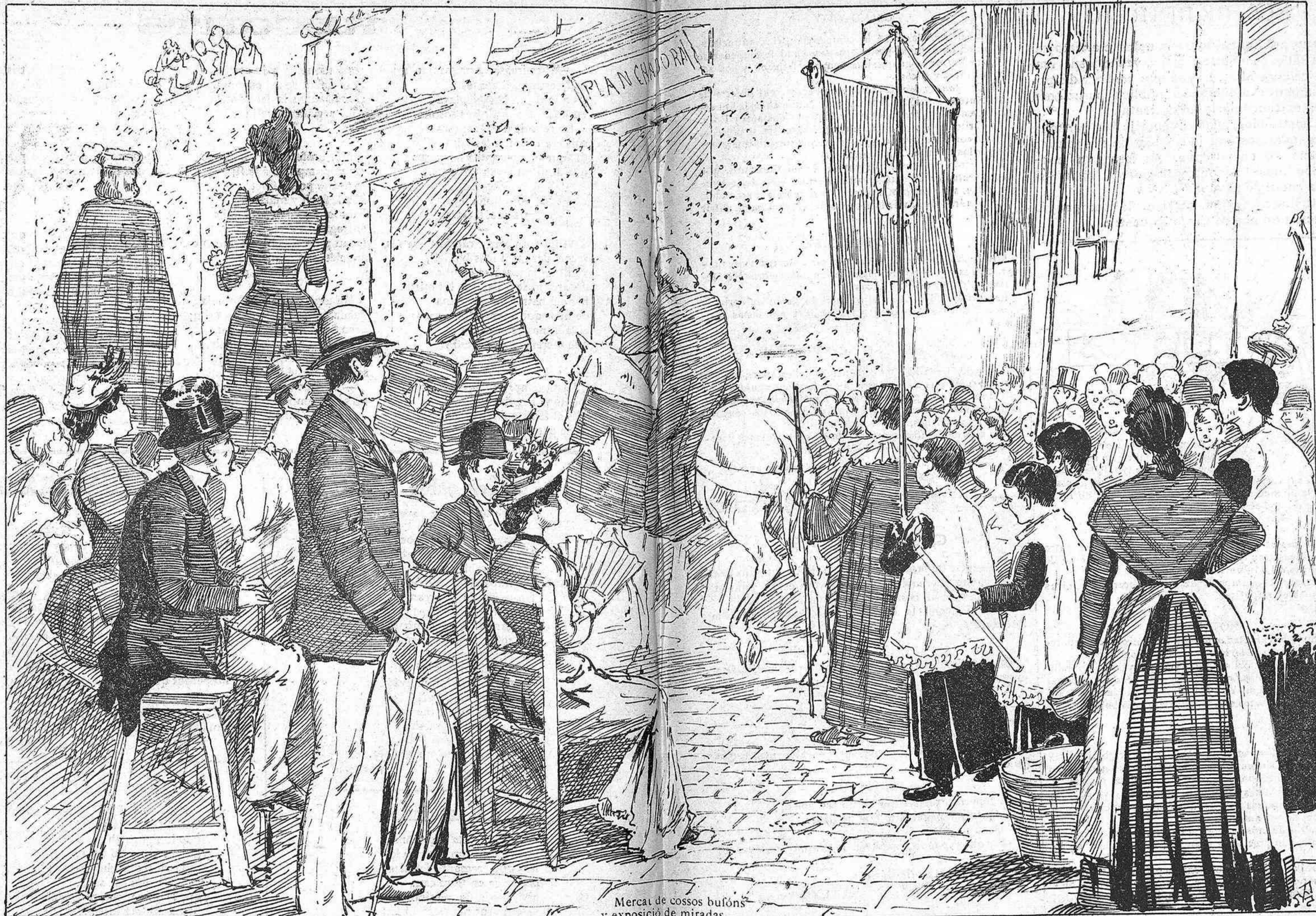
Lo treball enalteix á aquell que l' usa
y 'l cobreix ab l' aureola de la glória.
Lo perdut que 'l treball sempre refusa,
ab greus penas se corca la memoria;
la vergonya més cruel son cor li abrusa,
y may son nom ne te un lloch á l' história.

J. PUIG CASSANYAS.

LA GLORIA

¿Que 's la glória? Un gran honor,
una ditxa inmarcesible,
que lo temps ab pás visible
no pot borrar tal tesor;
es la glória un dols recort;
es l' estimul del sabé,
que l' home sempre ab dalé
busca ab tota intel·ligencia,
si en los llibres de la ciéncia
ab lo temps sábi pot sé!...

J. CASANOVA VENTURA.

Mercai de cossos bufons
y exposició de miradas,
solen ser las professons
més que tradiccions sagradas.

NOSTRE RETRATO

Avuy publiquém lo de la notable artista rumana Mlle. Jeannette Dorina, ventatjosa rival de la célebre Miss. Leona que tant cridá poderosament l'atenció del públich barcelonés per sa extraordinaria forsa dental.

La nostra biografiada aventatja á dita artista, ja que logra sostenir per espay de dos minuts un canó ab sa curenya, de forsa en conjunt 200 kilos, habent lograt per tal exercissi lo sobrenom de la *Reina Cañon*.

Actualment forma part de la companyia que actúa en nostre Circo Equestre.

PRINCIPAL

Ab motiu de no trobarse encar calurosa la estancia en aquest teatro y veurer lo senyor Palencia que la séva *Espanya* es una taronja qu'encar hi ha such, ha resolt espremerla un xich mes prolongant la temporada, obrint ab tal objecte un nou abono de 20 funcions.

LIRICH

Dissapte passat se cometé en l'escenari d'aqueix teatro lo sacrilegi mes gran que s'ha presenciát, ab l'estreno de la ópera *Alceste* del immortal Gluck.

¡Bona manera té la empresa de fer reviurer las cenbras de tant notable compositor!

(E. P. D.)

NOVEDATS

Dissapte ab *El cura de Longueval* inaugurarà la temporada d'estiu lo senyor Mario ab sa notable companyia.

Porta en lo repertori d'aqueix any un bon nombre d'obras novas entre ellas *La bofetada* y *Las personas decentes* que tant extraordinari éxit han obtingut en Madrit, lo que fa creurer que dit teatro será frequentat per la bona societat barcelonesa.

TÍVOLI

El voto del caballero sarzuela caballeresca original del senyor Granés, no es altra cosa que una verdadera gatada que 'ns feu recordar los bons temps de nostre amich Pitarra.

Sos moltíssims xistes provocaren continuament las riallas del públich celebrantse además la notable versificació digna del bon nom de son autor.

Los números de música que l'adornan, encare que no del tot originals, son preciosos, lograntse la repeticó d'algún d'ells.

Contribuí además á son bon éxit lo perfecte desempenyo que dongueren á sos respectius personatjes las senyoras Mariscal y Mejía y los senyors Pinedo, Hidalgo y Morón.

CALVO-VICO

Molt ben rebuda sigué la companyia lírica anunciada, habent obtingut molts justos aplausos en lo desempenyo de la ópera *Marina* la guapíssima senyora Delgado y los senyors Rihuet y Ricós.

Ab *Campanone* debutá la senyora Ferrer sent objecte de una calurosa ovació en lo tercer acte, la que además fou secundada ab acert per los senyors Rihuet, Constantí y Roca.

Lo barítono senyor Cidrón ab lo protagonista, se presentá com un consumat artista vejentse frequentment interromput per los aplausos dels espectadors.

Molt ben rebut també ha sigut lo senyor Constantí, que en *Los baturros* dongué mostrás de una *vis-cómica* irreprotxable, acompañantlo ab acert la senyoreta Fernandez.

Lo quadro cómich de la companyia, creyém ha de sufrir reformas.

CIRCO EQUESTRE

Continúa l'éxit de Mr. Caro's ab sas cotorras amaestradas, com també la notable Miss Dorina, los célebres Mr. Mephisto, Aldow y demás artistas.

Per últims de la present s'anuncia lo debut del primer clown d'Europa Mr. Footit y las notables gimnastas germanas Chiarini.

EDEN-CONCERT

A pesar de las reduhidas dimensiones del escenari, la bona direcció que hi ha en eix teatro fa que hagi obtingut un bon éxit la sarzuela de gran espectáculo *La Marsellesa* obtenint molts aplausos las senyoras Colomé y Lorán y los senyors Bergadá y Gavilanes.

Han alternat en lo desempenyo la senyora Molgosa y senyor Rumiá obtenint lo mateix éxit.

UN CÓMICH RETIRT.

QUENTOS

A las dotse de lanitun vehí crida desde una finestra:

—¡Serenol ¡Serenol La meva senyora está á punt d'explotar... com un cartutxo de dinamita!

—No li apagui la metxa, que vaig en busca de la llevadora.

Una senyora entra en una casa de comestibles y pregunta:

—Escolti, ¿qué te llangonissa vosté?

—Si senyora.

—¿Quin preu té aquesta?

—Vint rals, es de Vich.

—¿No me la podría donar mes barato encara que fos del Poble Sech?

Un geperut exclamantse ab un seu amich li deya:

—¿Quan me pagarás lo que 'm deus?

—Quan pugui.

—Si, quan puguis, mentres tant que 'm clavas un gep.

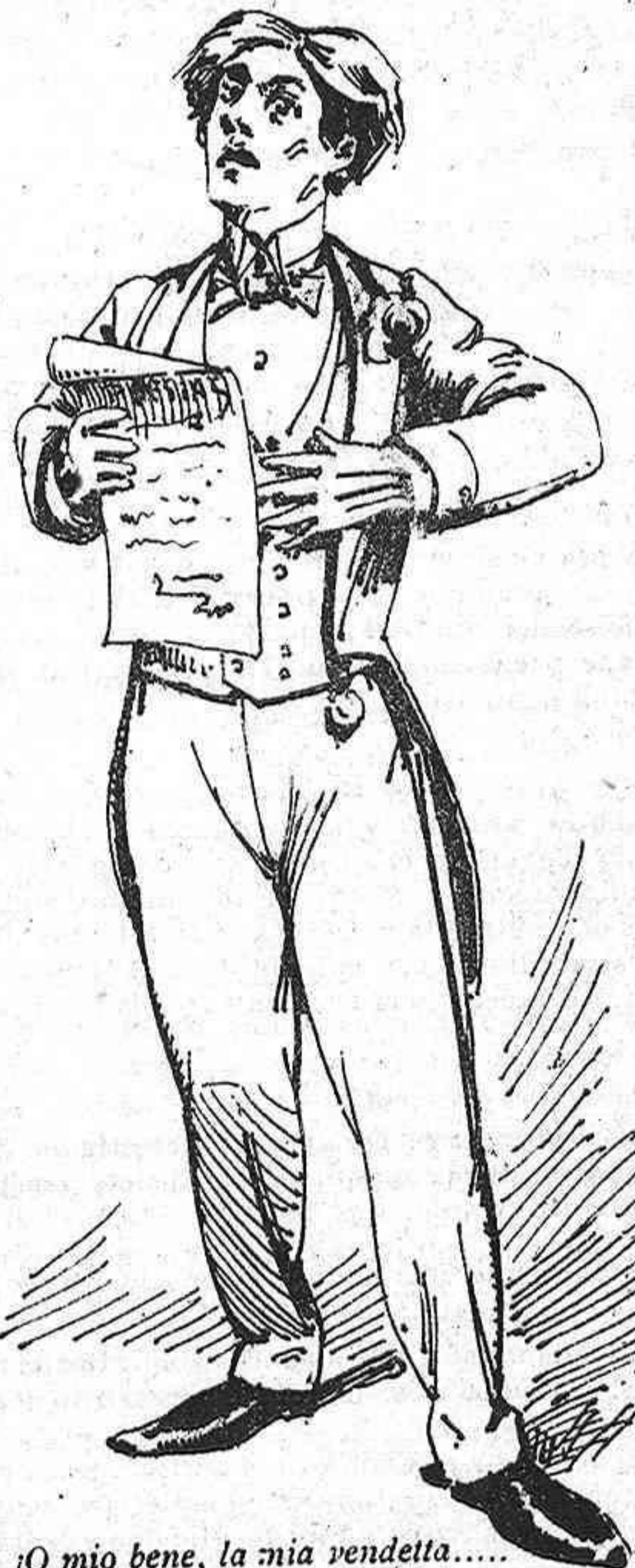
—Home, aixís ne tindrás dos.

J. CASANOVA V.

ARTISTA APROFITADA

Quant acabi d' estudiar
lo Nabuco, m' exhibeixo
y á Milán á debutar.

Te vint anys, fermesa entera
en los estudis del cant.....
y l' Empresa que l' espera
li acostuma á aná al darrera
sempre ab un fluvíol sonant.

¡O mio bene, la mia vendetta.....
avuy no estich be, 's coneix,
¡ah, 'm mira una senyoreta,
li fletxada..... com sofreix!

Com suposém, nostres llegidors esmenarán la equivocació soferta ab los EFÍGRAFES de las planas 4 y 11 que, per error de disposició s'han trasgiversat, tenint d'esser lo que diu *Bel canto* en lo lloch hont va la *Artista aprofitada* y vice-versa.

Per fi ha debutat en lo teatro *Dal-Verme* de Milan ab la ópera *Aida* la Sra. Carme Bonaplata, filla de nostre particular amich lo reputat actor don Teodoro.

L'èxit lograt segons la premsa, ha sigut grandios, obtenint una ruidosa ovació en l'ária del tercer acte fins á l'estrém de veurers obligada á repetirla per acallar l'entusiasme delirant dels espectadors.

Rebi la nova estrella del art lírich, la nostra mes cordial enhorabona, aixís com també los Srs. Bau y Bonaplata marit y pare respectivament de la mencionada *diva*.

L'assamblea de la Societat protectora de animals, ha demanat al govern la supressió de las corridas de toros, alegant que semblants espectacles son contraris á las bonas costums d'un poble civilisat...

Be, pero entenemnos; are no 's pensin que aixó succeheixi á Espanya.

¡Cá barret! ja hauríam suprimit lo *civilisat* al poble amant del espectacle *nacional*.

L'Assamblea es la de París.

Las amassonas de Dahomey han elevat una exposició al emperador d'Austria, manifestantli que volen constituirse en un cos militar voluntari perque saben montá á caball y manejar l'arma com uns homes.

Al efecte suplican á S. M. que las hi designi un guerrero veterano pera guiarlas é instruiras....

Si 'm nombran á mí per tal cárrech las hi prometo accontentarlas ab las lliçons que las hi donaré del maneyo del fusell.

Lo Sultan de Marruecos Muley Hassan no perdona als Jefs de sas tropas que sofreixin una derrota.

Ultimament ha fet matar al hadi Kaid-Ali, perque fou vensut en lo combat de Taza pels insurrectes.

¡Vaya unas bromas gasta 'l gall de las odaliscas!

Lo divendres passat en un dels salons del teatro Principal se reuniren convocats per lo senyor Espejo, varios representants de la premsa diaria y setmanal de Barcelona, entre ells lo de LA TOMASA, al objecte de aliviar la afflictiva situació en que se diu se trova lo degá dels actors espanyols senyor Valero.

Per dit objecte se nombrá una comissió composta dels senyors Amato en representació dels actors, Deleito, Giró y Moliné per la premsa diaria y Coria la setmanal.

Celebrarém que la comissió trobi la manera de que la funció en-projecte, dongui los mellors resultats.

Lo senyor Jaques, autor de la lletra de la tant aplaudida sarzuela *La Virgen del mar* 'ns ha remés un exemplar de la dita sarzuela ab una espresiva dedicatoria á nostre revisiter teatral.

Agrahim la finesa.

Notablement sorpresos quedarem lo dilluns passat al veurer lo grau d'adelanto observat en los alumnos de la escola municipal del carrer de S. Pau, núm. 64, ab motiu de verificarse los exámens del present any.

Entre los aprofitats alumnos, sobressurtiren d'un modo especial los joves Albareda, Estela y Artola que dongueren probas gens comuns en sa edat.

Aixís com nos maravillá lo adelanto en la ensenyansa, lo que feu molt honor al reputat professor Sr. Viñas y á sos dignes ajudants senyors Peyró, Vidal, Abad y Bonet, no podém menos que lamentarns del gran abandono que vejérem en la dita escola per part del Municipi, pus més que estudi de una ciutat com Barcelona, sembla una escola de... fora.

¡Hi farà algo l'Ajuntament?

Ja veurém.

Apesar d'emportarse 'ls Estats Units la fama de adelantats, veyém que no hi ha regla sense escepció, y que tant aquí com allá hi ha gent supersticiosa, com ho prova 'l següent curiós fet.

Los maquinistas del carril de Pensilvania (E. U.) s'han negat á dirigir la máquina d'aquella companyia que porta 'l número 1313, no perqué siguin dos tretzes plegats, no senyors, sols perque es una locomotora que ha fet molts desgracias, ha produhit infinitat d'accidents y una vegada va caurer daltebaix d'un riu arrastrant alguns carruatjes.

De manera que l'empresa de aquell ferro-carril s'ha vist obligada á deixar per inútila la locomotora, tot perqué 'ls maquinistas de la línea, ne fugen plens de terror, atribuintli certa mena de bruixería.

Tots la coneixen per la *matadora d'homes*.

Un mestre d'estudi de Madrit, que fa oposicions á una escola d'aquella vila, ha tingut lo capritxo de posar per lema en lo seu plech lo següent:

DOS MIL PESETAS QUE ME DEBEN

De segú que no tindrà

l'escola que ha desitjat;

¡ves quin modo de cantá

la vritat!

L'emperador d'Alemania ha manat la construcció d'un *yacht*, y aixís que estigui llest, lo soberá hi ferá un viatge als Estats Units.

Are sí que no podrá dir que may ha estrenat res.

Fa dos setmanas que no rebém la visita del setmanari castellá *Barcelona comica*.

¡Que será! ¡que no será!

Per la present setmana se creu que vindrán á visitar nostra capital los senyors Jaques y Rubio, autors de la lletra y música respectivament de la sarzuela *La Virgen del mar* y altrás aplaudidas produccions.

BIBLIOGRAFIA.—Hem rebut 2 exemplars de la nova comedia de D. Victor Brossa, titolada: *Lo fill de la dona* que ab tan bon exit s'estrená en lo teatro Romea.

Com además de sas bonas condicions, s'ha editat ab economia, no es difícil que quedi prompte agotada la edició.

Hem vist que *La Semana còmica* criticava à *Barcelona Alegre* per haver escrit: *delante del juez*, dient que debía ser *ante el juez*.

Que lo setmanari criticayre era presuntuós, ja 'ns n' havia donat probas vârias, pero dir al autor de la frasse criticada que debía llegir la gramàtica, es una osadia extraordinaria pera no dir altra cosa; y mal pot aconsellar que 's llegeixi la gramàtica qui tè per escriurer, necessitat de gramàtica y diccionari.

Si es lo senyor Reguera s' ha lluhit, y aném á darli una llissó de... diccionari.

Ante:—Delante de alguna persona.

Delante:—En presencia de id.

Y no volém emplear mes paraulas, perque ante ó delante (trihi) la sabiduria del senyor Reguera, *boca abajo todo el mundo*.

Si no que se le mire à la cara.

Dias passats tingué lloch á Madrid una Junta d' autors madrilenys per acordar l' augment de la propietat dramàtica, fundantse en que 'ls actors cobran mes que 'ls autors y que aixó no está en lo just. En sa conseqüencia establiren una ley, en la que demana dit augment, y que, ha comensat á regir desde primer de Juny.

Per tal motiu se consideran desd' avuy teatros de primera classe 'l Tivoli, Gayarre y altres de nostra ciutat, ó sia de igual categoria que 'l gran Liceo, en los que, mentres se fassin obras d' autors madrilenys, se pagarà 'l doble y triple per acte de lo que actualment se pagava y aixó, que á no duptar redundará en perjudici dels iniciadors del projecte, vindrá á ser al nostre entendre un be per nosaltres, per quant las nostras obras, que no están subjectes á tal augment, serán tal vegada preferidas per las empresas, víctimas de tant descabellat acort.

A espavilarse donchs autors cataláns; potsé d' aquesta manera lograrém que las nostras produccions passin las riberas del Ebro, y donant una llissó als exigents autors castellans, treurém mes glòria y profit del que fém, perque no hi ha dupte que tota Empresa deu estalviar pel be dels seus interessos, y acceptará la ventatja que havém de oferir nosaltres.

Se 'ns ha dit que lo setmanari *Barcelona còmica* ha ascendit á diari.

Are compreném lo perquè en nostra Administració no 's reb lo cambi.

¡Es clar, no 's deu volguer fer ab pobres!

Lo rector no 's recorda de quant ha sigut escolá.

Llegim en un periòdich que l' eminent tràgich italiá Salvini en una excursió que ha fet de 104 representacions, li ha produhit un benefici net de 180,000 pessetas.

Ja cal que s' amagui, que si ho saben los autors de Madrid, son capassos de fer conjura hasta ab los escriptors italiáns.

¡Com son tant *proteccionistas*... de sos interessos!

TELEGRAMAS FUNERARIS

Lleyda 1.—4 tarde.—S' ha penjat una senyoreta de 21 anys d' edat.

Se suposa que li passaria lo que á la de Madrid; estaria cansada de viurer.

Califòrnia 2.—6 matí.—Los habitants de Sant Francisco van matar mes de deu mil ratas en vint y quatre horas.

TELEGRAMAS DIVERTITS

Tolón 1.—3 matí.—No ha resultat cert que lo acorassat Pelayo tingués obertas dugas veus d' aygua; total ne tè una.

La opinió de que teníam barco per un any, també ha resultat errònea, pus segons dictámen facultatiu hi ha barco per mes de dos.

'S farán lluminarias en lo Ministeri de Marina.

Cádiz 2.—4 id.—En las probas del Submarí Peral s' ha notat que en sa marxa máxima caminava molt mes qu' una tortuga que nadava per la part de babor.

Per Nadal se farán las probas d' anar *cul arreras*; si fa bona mar.

Sino s' aplestarán pera l' altre Nadal.

Santander 1.—6 id.—Vazquez Varela está molt grave; sembla que l' enfermetat es *secreta*, pus cap diari la anuncia.

'S tèm que no será rés.

Madrid 2.—4 id.—Millán Astray s' ha desafiá; també 's tèm que no li darà cap mal resultat.

TELEGRAMAS BIBLICHS

Jerusalém 2.—4 tarde.—En unas escavacions prop del hort de Jetsamaní, s' ha trovat la calavera del gos de Sant Roch molt ben conservada.

Encara se l' hi ha trovat còra en las dents, de l' atxa que portava per fer llum al sant.

Idem. 2.—5 id.—Lo such de las olivas del antich Mont-Olivete es lo mes eficás pera las lavativas.

Se 'n fan grans remesas á Europa, y se 'n trovarán á totas las droguerías.

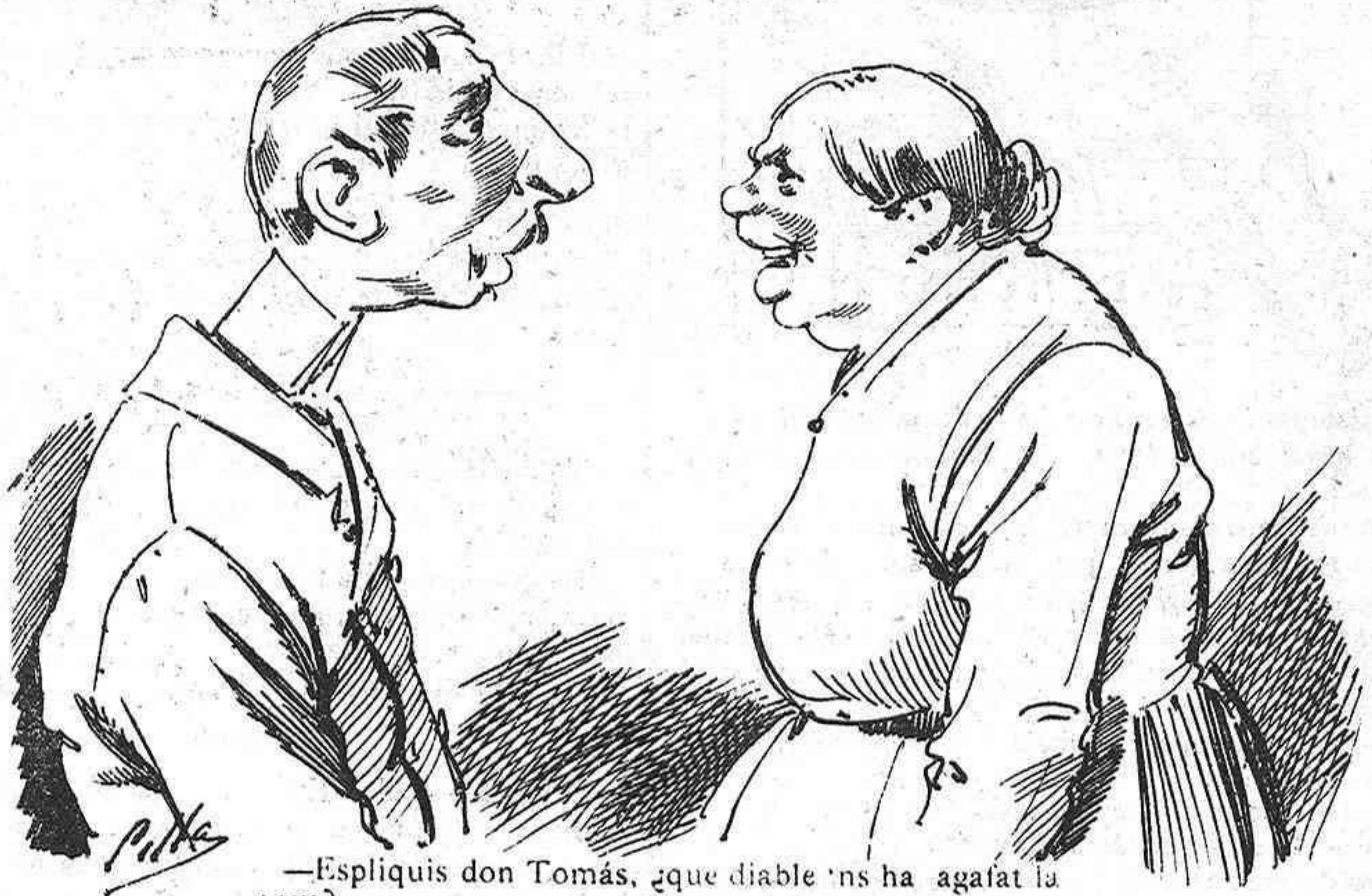
Idem. 2.—6 id.—Per uns pergamins trovats sota una palmera s' ha sapigut que la mare de la *dóna adúltera*, venia pegats y tirava cartas.

NOTICIAS MARITIMAS

L' esquadrilla municipal que, en lo golf de Sant Jaume volia passar per ull al navío almirant, Mas y A., s' ha vist derrotada per lo reputat bastiment qu' ha passat la barra ab bandera desplegada y tirant andanadas d' honradés y conseqüencia.

Lo públich ha xiulat á la esquadrilla y lo Marqués del *All y oli* s' ha amagat avergonyit sota una barca

VISITA DE METJE

—Espliquis don Tomás, ¿que diable 'ns ha agafat la noya?
 —Filla meva, aquesta malaltia li vé de trevallar massa de nit... perdrá la vista.

SECCIÓ DE TRENCA-CLOSCAS

XARADA

Part del cos es ma primera,
 ma segona consonant,
 una vocal ma tercera
 y nom d' home 'l mon total.

SACAS.

TRENCA - CAPS

Sor. Camila Pan
 Cárdenas

Formar ab aquestas lo títol d' una sarzuela castellana.

UN IBERICH MANRESÁ.

PROBLEMA

Aver: guar los duros que tenia l' Antonet y 'ls que tenia la Marieta, sabent que si ella 'n dava un á ell, aquet ne tindria doble que ella y que si l' Antonet ne dava un á ella, 'n tindrian igual.

M. EMULAP.

MUDANSA

Passava en Tot molts apuros;
 mes ara que ab tot negocia
 se troba que te avug dia
 seus, mes de deu tot duros.

PEDRO BOLADERS.

INTRÍNGULIS

Combinar una paraula que anantli treyent una lletra del devant, digui:
 1.ª nom de virám; 2.ª objectes de cuyna;
 3.ª adorno de vestit; 4.ª una carta; y
 5.ª una consonant.

XARIGOTS.

LOGOGRIFO NUMERICH

- 4—Consonant.
- 6 2—Nota musical.
- 9 4 2—Animal.
- 6 6 5 9—Nom d' home.
- 3 2 1 9 8— » » »
- 3 2 1 7 3 9— » » »
- 4 7 3 7 2 4 9— » » »
- 1 2 3 4 7 2 8 9— » » »
- 1 2 3 4 5 6 7 8 9— » » »
- 4 9 3 8 5 6 7 9— » » »
- 1 2 3 7 2 8 9— » » »
- 1 2 3 7 8 2— » » dona
- 1 2 3 7 2— » » »
- 6 9 6 2— » » » dim.
- 2 8 2— » » »
- 3 5—Nota.
- 8—Consonant.

ALLEC

GEROGLIFICH

x
 VCIM
 S
 CCR
 IL
 LI

VICENS PADRÓS.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN LO NÚMERO ANTERIOR

Endevinalla.—*La geganta.*
 Geroglifich.—*Com mes tontos mes lladres.*

Xarada.—*Can-de-las.*

II. —*Ca-mi-lo.*

Logogrifo numérich.—*Templaris.*

Problema.— $735 \div 5 = 147$
 $765 - 5 - 5 - 5 = 750$
 $6 \times 5 \times 5 \times 5 = 750$
 $93750 : 5 : 5 : 5 = 750$
 95256

LA TOMASA

PERIÓDICH FESTIU, IL·LUSTRAT Y LITERARI

Preus de suscripció:

Espanya y Portugal, trimestre. 1'50 ptaa.
 Cuba y Puerto Rico id. 2 ..
 Extranger id. 2'50 ..

NOTA—Tota reclamació podrá dirigitse á la Administració y Redacció del periódich, carrer de Sant Pau, n.º 56.
 LITOGRAFIA DE RIBERA Y ESTANY.

Lit. Barcelonesa, S. Pau, 56.—Barña.